

ŞİİR ERKÖK YILMAZ'DAN 'FİL KAZASI'

'Sıradan olana ayna tutmak istedim'

Toplu öyküler kitabı *Eşekarısı*'ndan on yıl sonra yayımlanan kitabı *Fil Kazası*'nda (Yapı Kredi Yayınları), Şiir Erkök Yılmaz'ın dokuz öyküsü yer alıyor.

Farklı biçim ve üslup denemeleriyle harmanlanmış metinler bunlar. Yazınımızın önemli emekçilerinden Şiir Erkök Yılmaz, bu kitabında da sıra dışı bakış açısını ve sinematografik anlatımını sürdürüyor. Yaşamın buhar olup uçan ve katlaşıp kalan yanlarına aynı ustalıklarla eğiliyor. İroni gerçekliğin içine yalnızca yerleşiyor. Köpüğü üstünde olaylar öyküye doğallıkla taşıyor ve sinema perdesine sözcüklerin ışığı düşüyor. Somut olayların içindeki gerçeküstü izleri araştıran, insanın özüne dokunmayı başaran, özgün, canlı, derinlikli bir yazarın ustalık verimi *Fil Kazası*.

ÂDEM HAKTAN

'YAZDIKLARIMI ZOR BEĞENİRİM'

■ Yeni öykü toplamınız 'Fil Kazası' henüz çıktı okur karşısına, yolu açık olsun. Fakat öykü yolculuğunuza epeydir ara vermişsiniz. Bunun sebebi neydi? Yeni bir ses arayışı mı, yoksa öykülerin geliş sizi bulmasını beklemek mi?

Öykü yolculuğuna ara vermek gibi bir şey söz konusu değil, öykülerin belli bir eksen etrafında toplanması ve kitap oluşturmak zaman alıyor. Yazdığımız her öyküyü aynı kitapta bir araya getiremiyorsunuz, kitabın kendi içinde bir bütünlük oluşturmasını bekliyorsunuz. Bir de benim gibi çok ayrı iki disiplinde (iktisat ve edebiyat) ürün veren biri söz konusu olunca bu zaman dilimi biraz daha uzun sürebiliyor.

■ Bu bağlamda nasıl bir yazı disiplininiz olduğunu da öğrenmek isterim...

Yazıya başlamanın vakti saati belli değil. Bazıları çarçabuk yazılıyor, bazıları elimde sürünüyor veya ben bir kenara atıp bırakıyorum.

Ama en uzun süren süreç soğuk gözle, bir yabancı gibi yazdıklarımı yeniden okuma ve değerlendirme süreci.

Genellikle yazdıklarımı çok zor beğeniyorum, beğenmedikçe de yayımlamıyorum.

'ÖYKÜ, DAR ALANDA MANEVRA; ROMAN, UZUN YOL ŞOFÖRLÜĞÜ'

■ Ağırhalklı olarak öyküler okusak da romanlar da çıktı kaleminizden. Birkaç yıl önce yayımlanan *Aile İçi Muhabbet* örneğe... İki disiplini de iyi tanyan bir yazar olarak, öykü ve romanın imkânları üzerine konuşalım mı biraz? Bu iki türle ilişkinizi merak ediyorum.

Öykü dar alanda manevra yapmayı gerektiriyor. Roman ise uzun yol şoförlüğü... Ben roman yazmaktan hep korkmuşumdur. Ölümceül kazalar yapmaktan korkar gibi... *Aile İçi Muhabbet*'ten sonra bu korkumu yendim. Hatta yazmak için sabırsızlandığım romanlar dolayışor aklımda ancak bu sefer de başlayıp bitirememekten korkuyorum. Çünkü roma-

ni soğuk gözle defalarca okumak, öykü okumaya benzemiyor, çok daha zahmetli, çok daha uzun sürebilir... Ömrüm yetmeyebilir.

■ *Fil Kazası*, sizin için nasıl geçmiş bir dönemin verimi? Hangi duygular üzerine yükseltiniz öykülerinizi?

Fil Kazası'nda yer alan öykülerde ortak tema aynı olayın farklı kişilerde, farklı boyutlarda, farklı etki ve sonuçlarıyla yaşanması diyebilirim... Diğer öykü kitaplarımdan farklı olarak daha çok hüznün, yalnızlık ve yaşlılık var... Bu da doğal, değil mi?

'GİRMEDİĞİM HANELERİN İNSANI OLUVERMİŞİM!'

■ Öykü kişilerin çok tanıdık ve her köşede konuşulsa da duyulmayan dertler var gündeminizde. Sokakla, hane içleriyle mesafeniz nasıldır? Oraya uzanmak, o dünyaların çekim alanına girmek nasıl bir his yazar için?

Galiba farkında olmadan o sokakların, içine girmediğim o hanelerin insanı oluvermişim... Onların dertleri çok sıradan görüldüğü için yazılmasa da olabiliyor.

Çarpıcı, sarsıcı hatta gerçeküstü imgeler her zaman daha çekici ve özendiricidir okurlar açısından. Sıradan olana ayna tutmak istemiş olabiliirim.

■ *Fil Kazası*'nda, üzerine gidilse roman olacak derinlikte öykülerle de karşılaşılıyor, "1 Mayıs" örneğe. Zihninizde düşen bir hikâyenin -öykü, roman ya da farklı bir formda- okur karşısına nasıl çıkacağını belirleyen nedir? Yazarın duyuşu mu yoksa metnin yazarına dayattıkları mı?

Bu sorunuza büyük ölçüde kalemin dayattığı uzunluk, diye yanıt verebilirim. Ancak hiçbir zaman, hiç kimseye kaleminin kölesi olmasını önermem, önermem... Kalem almış başını giderken durmasını, beklemesini ve yeniden, gerekirse sil baştan başlamasını bilmek gerekir. Aksi takdirde "al eline kalem yaz

varmış meğer... İnanın farkında bile değildim.

Nasıl oluyor da böyle yazıyorum, onu da bilmiyorum. Yani masa başına geçip "Haydi bugün bir öykü yazayım, fena halde sinematografik olsun..." diye işe başlamıyorum. Karakterimin bir parçası belki de...

Genellikle uzun konuşmayı sevmem. Uzun betimlemelerden, uzun uzun karakter analizlerinden, bir şeyleri uzun uzun en ince ayrıntısına varıncaya dek anlatmaktan hep çok sıkılmışımdır.

Görselliği kullanmak, diyaloglardan yararlanmak, kestirmeden gitmek gibi bir şeyi bütün çıplaklığıyla anlatmaya yetiyor da artıyor bile bence.

Üstelik çok daha vurucu olduğunu düşünüyorum. Gene de gürül gürül konuşan, yazar kişilere hep imrenmişimdir.

FİL KAZASI VE DAYANILMAZ BİR YAZMA İSTEĞİ

■ Bunun yanında farklı anlatım olanaklarının da peşinden gidiyorsunuz. Arayış hiç bitmiyor değil mi yazıda?

Tabii... Yazıyı hangi kalıba dökerek anlatacağımız en az yazının kendisi kadar önemli.

Bazen konunun kendisi nasıl yazacağınıza size fısıldıyor bazen de yakaladığımız bir konuyu nasıl anlatacağımıza uzun uzun düşünüp siz karar veriyorsunuz.

Anlatım şekline karar vermeniz yazmaktan daha çok vaktinizi alabilir. Örneğe şu anda kafamda bir roman konusu var hatta ufak ufak yazmaya da başladım ama nasıl bir kalıba, kurguya dökeceğim noktasında kararsız kaldım ve tıkdandım.

■ Her kitap okuruna olduğu kadar yazarına da bir şeyler bırakır. *Fil Kazası*'ndan ne kaldı size?

Dayanılmaz bir yazma isteği... Ayrıca yeni bir kitabım çıktığı için çok sevinçli ve biraz da gururluyum. Yetmez mi? ■

başına geleni"nin ötesine geçilemez.

"1 Mayıs", uzun bir öykü olarak tasarlanmadı ama öyle oldu; kalemin azizliği diyelim isterseniz... Umarım tam yerinde kalemime "dur" diyebilmişimdir.

SİNEMATOGRAFİK ANLATIM

■ Yine "1 Mayıs" üzerinden gitmek istiyorum. Deyim yerindeyse film gibi ve nefes bir öykü. Öncelikle teşekkür ederim böyle bir öykü için.

Bu öyküyü güçlü kılan yanlardan biri olan sinematografik anlatım, üslubunuzun önemli bir parçası. Bu anlatım dili üzerine de konuşalım isterim.

Üslup, özellikle de öyküyle nasıl gelişen, oturan, yolunu bulan bir yazı? Sinematografik bir anlatım biçimim